

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců
Mgr. Ing. Petra Šuránka a JUDr. Milana Podhrázkého, PhD., ve věci

žalobkyně: **I. M., narozena X**
státní příslušnost U.
bytem Š., Č.

proti

žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 16. 8. 2016, č. j. CPR-16414-2/ČJ-2016-930310-V261,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou osobně dne 15. 9. 2016, domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2016, č. j. CPR-16414-2/ČJ-2016-930310-V261 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových agend (dále jen „krajské ředitelství“), ze dne 26. 5. 2016, č. j. KRPS-54747-13/ČJ-2016-010030. Rozhodnutím krajského ředitelství byla zamítnuta žádost žalobkyně ze dne 8. 2. 2016 o vydání cestovního průkazu totožnosti podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 191/2016 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) s tím, že se podle § 115 odst. 1 zákona o pobytu cizinců cestovní průkaz totožnosti nevydává.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. S.

2. Žalobkyně v první řadě brojila proti závěru žalovaného, že podmínkou vydání cestovního průkazu totožnosti je jeho potřeba k vycestování. Žalobkyně namítala, že samotné označení „*cestovní průkaz totožnosti k vycestování*“ v § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nevymezuje další podmínku vydání takového průkazu, slova „*k vycestování*“ představují pouze „*určitou nadstavbovou specifikaci*“, na jejímž dodržení nelze lpět za všech okolností. Poukazovala na skutečnost, že zákon o pobytu cizinců počítá s vydáním cestovního průkazu totožnosti i v situacích, kdy vycestování cizince nepřichází do úvahy, např. podle § 114 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců se vydává cizinci, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu, že jeho vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá. Trváním na podmínce potřeby cestovního průkazu totožnosti pro účely vycestování by v takové situaci zcela popřelo úmysl zákonodárce. Žalobkyně přitom nepovažuje za správný ani výklad žalovaného, že je třeba odlišovat cestovní průkaz totožnosti podle § 114 odst. 5 (o jeho vydání rozhoduje ministerstvo vnitra) od cestovních průkazů totožnosti podle předchozích odstavců, protože ty vydává cizinecká policie. Odchylný výklad shodného slovního spojení jen podle toho, jaký správní orgán je příslušný k vystavení cestovního průkazu totožnosti, považuje žalobkyně za nesmyslný. Takový výklad je podle ní nejasný a nepřispívá k právní jistotě adresátů právní normy, kteří legitimně očekávají, že ve všech zmíněných ustanoveních bude výklad slovního spojení „*k vycestování*“ stejný. Uvedený výklad podle žalobkyně porušuje povinnost správního orgánu podle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) dbát, aby při rozhodování skutkově podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Takovým závěrem je podle žalobkyně porušeno i ustanovení čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“), které ukládá členským státům poskytnout občanům EU a jejich rodinným příslušníkům, kteří nemají potřebné cestovní doklady, předtím než přistoupí k jejich navrácení, možnost v přiměřené době získat potřebné doklady nebo jinak doložit, že se na ně vztahuje právo volného pohybu a pobytu. Tím je podle žalobkyně porušena i zásada zakotvená v § 2 odst. 1 správního řádu.
3. Druhým žalobním bodem pak žalobkyně zpochybňovala závěr žalovaného, že nesplňuje podmínku nemožnosti opatření si cestovního dokladu jiným způsobem z důvodů nezávislých na její vůli. Zde poukazovala na to, že ve správním řízení doložila potvrzení Konzulárního oddělení Velvyslanectví Ukrajiny v České republice (dále jen „velvyslanectví“) ze dne 25. 12. 2015, že cestovní pas vystavuje pouze Státní migrační služba Ukrajiny v K.. Současně pak dodává, že je registrována k pobytu v D. o. a není tak jisté, zda by jí nový cestovní pas opravdu byl vystaven. Krajské ředitelství sice odkázalo na sdělení velvyslanectví, které k jeho žádosti naopak uvedlo, že žalobkyně o vydání nového cestovního dokladu nežádala, žalobkyně však namítá, že správní orgán prvního stupně se rozporem mezi těmito doklady nijak nezabýval, což činí jeho rozhodnutí nesmyslným, vnitřně rozporným a nepřezkoumatelným pro nedostatek odůvodnění. Měla tak být porušena ustanovení § 68 odst. 3, § 3 a § 2 odst. 3 a 4 správního řádu. Žalovaný sice dodal, že žalobkyně mohla požádat o náhradní cestovní doklad namísto cestovního pasu, to však žalobkyně nemohla tušit, když o tom ve výzvě k doložení nemožnosti opatření si cestovního dokladu nebyla v rozporu s § 45 odst. 2 správního řádu poučena. Navíc jí

pracovnice velvyslanectví ústně sdělila, že jí nebude vydán žádný cestovní doklad na nové příjmení po sňatku, neboť by nejprve musela nahlásit změnu příjmení na Ukrajině. Vycestovat na Ukrajinu přitom žalobkyně s ohledem na probíhající konflikt, z důvodu kterého získala dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, nemůže, nehledě na to, že cestovní doklad jí tam vůbec nemusí být s ohledem na místo hlášeného pobytu v D. oblasti vydán. Jen v důsledku změny příjmení po sňatku s občanem České republiky se tak žalobkyně dostala do situace, že nemá platný cestovní doklad, aniž by si jej mohla opatřit jinou cestou, a v důsledku toho si nemůže vyřídit ani legální pobyt (přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU).

4. Podáním ze dne 3. 10. 2016 žalobkyně soud dodatečně informovala o tom, že jí velvyslanectví sdělilo, že jí nebude vydán doklad opravňující k pobytu na území České republiky, ale jen k vycestování na Ukrajinu.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě pouze uvedl, že žalobní body odpovídají odvolacím námitkám, a proto odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
6. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně požádala dne 15. 2. 2016 krajské ředitelství o vydání cestovního průkazu totožnosti. V přiloženém průvodním dopise uvedla, že pochází z města A. z D. o., kam se z důvodu ozbrojeného konfliktu nemůže vrátit. Dne 8. 8. 2015 se provdala za českého přítele, s nímž žije ve společné domácnosti, a převzala jeho příjmení, čímž pozbyl platnosti její cestovní pas. Dne 10. 9. 2015 požádala o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU a k této žádosti musí doložit cestovní doklad, což ji staví do patové situace, protože jí nový pas na velvyslanectví nevydají. Proto žádá o vydání cestovního průkazu totožnosti podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Současně doložila cestovní pas platný do 6. 9. 2016 vydaný na jméno I. Ch. s vylepeným vízem s platností do 30. 9. 2015, oddací list, žádost ze dne 8. 12. 2015 o písemné potvrzení, že jí velvyslanectví nevystaví nový cestovní doklad, a kopii odpovědi velvyslanectví ze dne 25. 12. 2015 (bez otisku razítka), v níž byl popsán postup vydání nového cestovního pasu a povinnosti žalobkyně v návaznosti na změnu příjmení s tím, že vystavení pasu uskutečňuje Státní migrační služba Ukrajiny dle místa trvalého pobytu (registrace) občana.
7. Krajské ředitelství dne 8. 3. 2016 vyzvalo žalobkyni, aby mu do 30 dnů doložila potvrzení velvyslanectví o nemožnosti vyhotovení cestovního dokladu nebo náhradního cestovního dokladu, s tím, že uvedená skutečnost z doložených podkladů (včetně potvrzení ze dne 25. 12. 2015) nevyplývá. Téhož dne se také dotázalo přímo velvyslanectví, zda žalobkyně je občankou Ukrajiny a zda jí může být vystaven cestovní doklad, na což velvyslanectví dne 15. 3. 2016 odpovědělo, že žalobkyně se na velvyslanectví se žádostí o vyřízení cestovního dokladu neobracela. Dne 24. 3. 2016 žalobkyně písemně sdělila, že uvedenou skutečnost dokládá potvrzení ze dne 25. 12. 2015 a že nové potvrzení na základě shodné žádosti jí velvyslanectví již nejspíš nevydá. Dodala též, že s neplatným cestovním pasem nemůže na Ukrajinu vycestovat a že se obává, že Státní migrační služba v K. bude k její žádosti nepřislušná nebo jí budou chybět potřebné úřední záznamy nebo údaje, neboť ty má často k dispozici pouze Doněcká lidová republika. Žalobkyně nemá v K. žádné zázemí ani známé a nemůže si finančně dovolit několikaměsíční pobyt v hotelu při čekání na vystavení cestovního dokladu.

8. V návaznosti na upozornění žalobkyně krajské ředitelství dne 14. 4. 2016 do řízení přibralo jako dalšího účastníka manžela žalobkyně a poté, co na vyrozumění o možnosti seznámit se s obsahem spisu ze dne 27. 4. 2016 účastníci nereagovali, vydalo rozhodnutí ze dne 26. 5. 2016, jímž žádost zamítlo a cestovní průkaz totožnosti podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nevydalo. V odůvodnění konstatovalo, že není splněna základní podmínka, kterou je vycestování žalobkyně. Žalobkyně totiž vycestovat nechce, což dokládá i jí podaná žádost o přechodný pobyt za účelem sloučení s občanem České republiky. K vydání cestovního průkazu totožnosti cizincům, kteří nechtějí či nemohou z různých důvodů vycestovat, nebo pro účely doložení platného cestovního dokladu v řízení o žádosti o přechodný pobyt krajské ředitelství není oprávněno, neboť k tomu nemá zákonné zmocnění v zákoně o pobytu cizinců. Podle krajského ředitelství není splněna ani podmínka nemožnosti opatřit si cestovní doklad z důvodu nezávislých na vůli cizince, neboť ze sdělení velvyslanectví opatřeného správním orgánem je zřejmé, že se žalobkyně na velvyslanectví za tímto účelem neobrátila.
9. Žalobkyně se bránila odvoláním, v němž argumentovala k podmínce vycestování obdobně jako v nyní podané žalobě. K podmínce nemožnosti opatřit si cestovní doklad z důvodu nezávislých na vůli cizince pak namítala, že sdělení velvyslanectví si protiřečí, přesto však krajské ředitelství tento rozpor neodstranilo ani nevysvětlilo. Rozhodlo tak nepřezkoumatelně a na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
10. Žalovaný odvolání napadeným rozhodnutím ze dne 16. 8. 2016 zamítl a rozhodnutí krajského ředitelství potvrdil. Provedl rekapitulaci jednotlivých ustanovení § 114 zákona o pobytu cizinců a konstatoval, že smyslem vydání cestovního průkazu totožnosti podle odst. 1 až 4 je umožnit cizinci vycestování z území České republiky a pouze za tímto účelem je policie oprávněna tento doklad vydat. Pokud je v § 108 zákona o pobytu cizinců cestovní průkaz totožnosti považován za cestovní doklad, na jehož základě může cizinec pobývat na území České republiky, je předpokládán jeho pobyt pouze do vycestování. Podle § 114 odst. 5 a 6 může cestovní průkaz totožnosti cizinci, který pobývá na území bez platného dokladu a u nějž se předpokládá další pobyt na území s možným vycestováním, vydat pouze ministerstvo vnitra. Navíc vydání cestovního průkazu totožnosti policií má být z pohledu žalobkyně pouhou formální podmínkou pro získání přechodného pobytu. Takto však vydání cestovního průkazu totožnosti nemůže být z hlediska § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců odůvodněno. Žalovaný se též shoduje s krajským ředitelstvím v tom, že je prokázáno, že žalobkyně nemá v úmyslu z území vycestovat, naopak je zřejmý její úmysl v České republice setrvat. Správně byla posouzena i podmínka nemožnosti opatřit si cestovní doklad z důvodu nezávislých na vůli cizince. Žalovaný nezpochybňuje, že by se žalobkyně na velvyslanectví neobrátila, žádala však vždy o vydání nového cestovního pasu. Žalovaný má na základě svých zkušeností získaných při projednávání obdobných případů s občany Ukrajiny v minulosti za to, že žádosti žalobkyně o vydání náhradního cestovního dokladu by velvyslanectví vyhovělo.
11. Soud nejprve ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 22. 8. 2016), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Protože se jedná o žalobu věcně projednatelnou, přezkoumal soud napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem výslovně souhlasili.

12. Podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců policie vydá cestovní průkaz totožnosti k vycestování na žádost cizince, který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem; za účelem zjištění cizincem tvrzené totožnosti je cizinec povinen poskytnout policii veškerou potřebnou součinnost a je povinen opatřit dokumenty, kterými může být jeho totožnost prokázána.
13. Podle § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ministerstvo vydá cestovní průkaz totožnosti k vycestování na žádost cizince,
- a) který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, byl-li mu na území povolen dlouhodobý pobyt, nebo přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie,
 - b) kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b) nebo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle zvláštního právního předpisu, pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu, nebo
 - c) kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodů podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu.
- Cizinci podle písmene a) se cestovní průkaz totožnosti vydá s dobou platnosti nejdéle na 180 dnů a s územní platností do všech států světa; cizinci podle písmene b) a c) s dobou platnosti nejdéle na 365 dnů a s územní platností do všech států světa.
14. Podle § 33 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci,
- a) kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5,
 - b) který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení a jeho účast na řízení je nezbytná.
15. Podle čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES, nemá-li občan Unie nebo rodinný příslušník, který není státním příslušníkem žádného členského státu, potřebné cestovní doklady, případně nezbytná víza, poskytne mu dotýčný členský stát před jeho vrácením veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získal nebo mu byly dodány, nebo aby doložil či jinak prokázal, že se na něj vztahuje právo volného pohybu a pobytu.
16. Citovanými ustanoveními zákona o pobytu cizinců se již v minulosti zabýval ve své rozhodovací praxi i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), který v odst. 15-17 rozsudku ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 Azs 250/2016-39, v obdobné situaci cizince, jenž požadoval cestovní průkaz totožnosti jako cestovní doklad, aby jej mohl doložit ke své žádosti o trvalý pobyt rodinného příslušníka občana EU, uzavřel: *„Jazykový výklad § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nenechává dle názoru Nejvyššího správního soudu prostor pro pochybnosti, že účelem neodmyslitelně spjatým s cestovním průkazem totožnosti vydávaným podle tohoto ustanovení je vycestování cizince z území České republiky, tj. jednorázová cesta mimo státní území. (...) Tvrzení stěžovatele, že účelem cestovního průkazu je umožnit cizinci cestování obecně, nemá v dikci právní normy oporu, neboť ta nestanovuje, že jde o cestovní průkaz totožnosti k ‚cestování‘, nýbrž k ‚vycestování‘. (...) úmyslem zákonodárce bylo zajistit, aby cizinec, který hodlá opustit Českou republiku, avšak nemá cestovní doklad a objektivně si jej*

nemůže opatřit, měl možnost získat provizorní doklad. Smyslem právní úpravy mělo být nepochybně to, aby cizinec nezůstal „uvězněn“ uvnitř hranic České republiky v důsledku ztráty cestovního dokladu (nebo jiného obdobného důvodu, např. jeho krádeže) bez možnosti její území legálně opustit. Poměrně dlouhá stoosmdesátidenní doba platnosti dokladu pak byla stanovena s cílem poskytnout cizinci dostatek času k vyřízení si víza pro onu konkrétní cestu, bylo-li by ho třeba. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se závěrem krajského soudu, že „[j]estliže cizinec ve správním řízení netvrdí, že hodlá z území České republiky vycestovat, není naplněn zákonný předpoklad pro vydání cestovního průkazu totožnosti k vycestování podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky, neboť účelem tohoto dokladu je vycestování cizince, který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem.“

17. Na toto rozhodnutí dále NSS navázal v rozsudku ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32, v němž k požadavku vydání cestovního průkazu totožnosti pro účely jeho doložení k žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU uvedl, že v takovém případě *„neexistuje možnost takový průkaz vydat, což není projevem formalismu, jak namítal stěžovatel, ale povinnosti správních orgánů, resp. soudu řídit se platnou právní úpravou. (...) Výjimku z povinnosti aplikace platné právní úpravy by mohly představovat jen mimořádné okolnosti dotýkající se principu materiálního právního státu, zejména to, že aplikací uvedeného právního předpisu by se správní orgán dopustil jednání, které by bylo v rozporu s principy lidskosti. (...) k takovému průlomu nemůže ve stěžovatelově případě dojít u rozhodnutí o žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti, neboť nezbytnou podmínkou pro vydání tohoto průkazu je skutečnost, že je žádáno za účelem vycestování z území. (...) Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem sbledává možný prostor pro uvážení při rozhodování o vydání povolení k přechodnému pobytu. Konkrétně by bylo možno uvažovat o tom, zda je k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu dle § 87b nutno předložit všechny požadované podklady, tj. vedle fotografie, dokladu o zdravotním pojištění a dokladu o zajištění ubytování na území i cestovní doklad. V daném případě by tak mohlo být vzato v úvahu, zda si stěžovatel může z důvodů nezávislých na své vůli opatřit nový cestovní doklad Ukrajiny. S ohledem na to, že orgány státní moci České republiky mají k dispozici údaje o žalobcově státním občanství a jeho totožnosti (což jsou klíčové údaje, k jejichž prokázání má cestovní doklad sloužit, srov. § 108 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), tak by se vzhledem k okolnostem případu v řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie mohlo zvažovat, zda by nebylo možno v limitech vytvořených judikaturou správních soudů a Ústavního soudu výjimečně buď za předložený cestovní doklad uznat původní cestovní doklad Ukrajiny či odňatý cestovní průkaz totožnosti, anebo od podmínky předložení (platného) cestovního dokladu upustit.“*
18. Soud tak shrnuje, že v judikatuře správních soudů nejsou pochyby o tom, že cestovní průkaz totožnosti nemůže být cizinci vydán podle § 114 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jestliže z jeho podání i důvodů, proč o průkaz žádá, je zjevné, že jej nehodlá využít k vycestování do země původu.
19. Jakkoliv lze připustit, že v ustanovení § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců zákonodárce taktéž použil dikci „k vycestování“, byť v případech podle písm. b) a c) tento průkaz z povahy věci zpravidla neslouží k vycestování cizince do země původu, není tím ještě popřen odlišný cíl daných ustanovení a záměr zákonodárce vyjádřený v důvodové zprávě k zákonu. Argumentací žalobkyně navíc není bezprostředně popřen ani samotný jazykový výklad, neboť žalobkyně přehlíží, že pátý odstavec § 114 zákona o pobytu cizinců sdružuje

více titulů pro vydání cestovního průkazu totožnosti, přičemž titul uvedený v písm. a) vycestování cizince nevylučuje. Byť by tedy bylo vhodnější v daném odstavci hovořit pouze o cestovním průkazu totožnosti bez přívlasku, ještě to neznamená, že by zde tento přívlasek byl zcela nemístný nebo že by od něj bylo třeba dokonce odhlížet i v jiných odstavcích § 114. Pokud nevhodnost použití daného přívlasku v § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců oslabuje právní jistotu adresátů právní úpravy, soud nevidí racionální důvod, proč by se tato nejistota měla přenášet i na zbylé odstavce tohoto paragrafu, které danou nedokonalostí netrpí.

20. Pro výklad zastávaný žalobkyní přitom nesvědčí ani jí uváděný odkaz na čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES. Zmíněné ustanovení totiž žádným způsobem nepožaduje po členských státech, aby vydávaly rodinným příslušníkům občanů EU zvláštní průkazy totožnosti, nýbrž pouze ukládá, aby k těmto osobám byly shovívavé a před přistoupením k jejich navrácení jim poskytly časový prostor a spolupráci při získání chybějících dokladů z jejich země původu, popř. jim umožnily prokázat jejich status i bez takových dokladů.
21. Skutečnost, že žalobkyni v její situaci nemohl být vydán cestovní průkaz totožnosti, přitom nekoliduje ani se základními právy žalobkyně (v tom smyslu, že by byla bez své viny lapena v procesní pasti bez možnosti řešení), ani se zmíněnou povinností členských států umožnit rodinným příslušníkům občanů EU prokázat jejich status jinak. Jak totiž vysvětlil NSS v bodě 25 citovaného rozsudku ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32, je to právě řízení o žádosti žalobkyně o přechodný pobyt, v němž by mělo být k její specifické životní situaci přihlédnuto a ve smyslu čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES, bude-li shledáno, že definiční znaky rodinného příslušníka občana EU splňuje, umožněno nahrazení chybějícího platného cestovního dokladu, coby formálního podkladu rozhodnutí, prověřením totožnosti žalobkyně za pomoci cestovního dokladu již neplatného a případně dalších dokumentů, které v daném řízení žalobkyně doloží, byť by účel jejich vydání byl odlišný (např. žalovaným zmiňovaný náhradní cestovní doklad, jehož možnost vydání žalobkyně v podání ze dne 3. 10. 2016 připouští).
22. Vzhledem k tomu, že se napadené rozhodnutí opírá o dva alternativní rozhodovací důvody, z nichž každý z nich sám o sobě obстоjí, bylo již nadbytečné, aby se soud zabýval důvodností závěru žalovaného, že nebyla splněna ani podmínka nemožnosti opatřit si cestovní doklad z důvodu nezávislých na vůli žalobkyně. Ani v případě důvodnosti druhého žalobního bodu by totiž již nemohlo dojít ke zpochybnění zákonnosti napadeného rozhodnutí. V dané situaci tedy soud postupoval podle § 78 odst. 7 s. ř. s. a žalobu zamítl jako nedůvodnou.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný byl naproti tomu plně úspěšný, žádné náklady řízení nad rámec nákladů na výkon běžné úřední činnosti mu však nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. S.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. srpna 2018

Olga Stránská v. r.
předsedkyně senátu